

Obsah

Přehled použitých zkratk	XI
O autorece	XIV
Předmluva	XV
Úvodní slovo autorky	XVII

PRVNÍ ČÁST

Širší souvislosti	1
-------------------	---

Kapitola 1: Úvodem	2
---------------------------	----------

1.1 Několik poznámek k rekodifikaci soukromého práva	2
1.2 Nadace jako svébytný fenomén	4
1.3 Statistické údaje	5
1.4 Způsob zpracování tématu	8
1.4.1 Volba srovnávaných zemí	9
1.4.2 Volba srovnávacích kritérií	10
1.5 Terminologická úskalí	12
1.5.1 Formální vs. funkcionální chápání nadací	13
1.5.2 K rozdílu mezi nadací a trustem	14
1.5.3 „Trust-like“ institut: český svěřenský fond	15
1.5.4 Nadace vs. obecně prospěšná společnost	17
1.5.5 Závěr	19

Kapitola 2: Nadace v Evropě	20
------------------------------------	-----------

2.1 Historické souvislosti	20
2.2 Tradiční koncepce nadace a její opuštění	20
2.3 Moderní koncepce nadace	23
2.3.1 Německo	23
2.3.2 Švýcarsko	28
2.3.3 Nizozemsko	29
2.3.4 Rakousko	32
2.3.5 Česká republika	33
2.4 Shrnutí	36
2.5 Nadační právo ve srovnávaných zemích de lege lata	37
2.5.1 Německo	37

2.5.2 Švýcarsko	40
2.5.3 Nizozemsko	41
2.5.4 Rakousko	43
2.6 Česká republika	45

DRUHÁ ČÁST

Komparace	51
-----------	----

Kapitola 1: Charakteristika nadace	52
---	----

1.1 Úvodem	52
1.2 Legální definice nadace	52
1.3 Triáda charakteristických znaků	55
1.3.1 Účel nadace	56
1.3.2 Majetek nadace	57
1.3.3 Organizace nadace	60
1.4 Právní subjektivita	61
1.5 Název nadace	63
1.6 Sídlo nadace	66
1.7 Doba trvání existence nadace	68
1.8 Teritoriální působnost právních úprav	69
1.9 Kategorizace nadací	70
1.9.1 Členění dle nadání právní subjektivitou	70
1.9.2 Členění dle vymezení okruhu osob oprávněných	71
1.9.3 Členění dle vybavení majetkem	72
1.9.4 Členění dle způsobu dosahování svého účelu	72
1.9.5 Členění dle právního důvodu vzniku	73
1.10 Typologie nadací	73
1.10.1 Klasické nadace (veřejně prospěšné)	73
1.10.2 Zvláštní typy nadací	75
1.10.2.1 Rodinné nadace	75
1.10.2.2 Církevní nadace	79
1.10.2.3 Nadace péče o zaměstnance	80
1.10.2.4 Nadace veřejného práva	80
1.10.2.5 Komunální nadace	81
1.11 Faktické typy nadací	82
1.11.1 Podnikající nadace	82
1.11.2 Další faktické typy nadací	84
1.12 Shrnutí	85

Kapitola 2: Založení a vznik nadace	86
2.1 Úvodem	86
2.2 Akt založení nadace	86
2.3 Nadační svoboda zakladatele	89
2.4 Specifika postavení zakladatele	90
2.5 Formální a obsahové náležitosti zakládacích dokumentů	92
2.5.1 Nadační listina	93
2.5.1.1 Forma nadační listiny	93
2.5.1.2 Obsah nadační listiny	94
2.5.2 Statut nadace	98
2.6 Zvláštnosti založení nadace pro případ smrti (mortis causa)	100
2.6.1 Dědické tituly	101
2.6.2 Nadace jako dědic ze závěti	104
2.6.3 Kolize nadačního a dědického práva	104
2.7 Jednání mezi založením a vznikem nadace	107
2.8 Vznik nadace	109
2.9 Rejstříky nadací	111
2.10 Shrnutí	113
Kapitola 3: Účel nadace	115
3.1 Různost koncepčních uchopení	115
3.1.1 Veřejně prospěšný účel nadace	120
3.1.1.1 Veřejná prospěšnost jako definiční znak nadace	121
3.1.1.2 Veřejná prospěšnost ve fiskálním právu	121
3.1.1.3 Samostatný zákon o veřejné prospěšnosti	126
3.1.2 Smíšený účel nadace	126
3.1.3 Soukromý účel nadace	127
3.2 Změna účelu nadace	128
3.3 Shrnutí	133
Kapitola 4: Činnost nadace	135
4.1 Činnost nadace a její limity	135
4.1.1 Statutární činnost nadace	136
4.1.2 Nakládání s majetkem	139
4.2 Hospodářská činnost a podnikání nadací	142
4.2.1 Přímé podnikání nadací	144
4.2.2 Nepřímé podnikání nadací	147
4.3 Ochrana věřitelů	148
4.4 Politické aktivity	153
4.5 Shrnutí	153

Kapitola 5: Vnitřní poměry nadace	155
5.1 Úvodem	155
5.2 Organizační struktura	155
5.2.1 Koncepční přístupy	155
5.2.2 Jednání nadace navenek	158
5.2.3 Vázanost (odpovědnost) nadace vůči třetím osobám	162
5.3 Orgány nadace	163
5.3.1 Správní rada	164
5.3.2 Orgány vnitřního dohledu	168
5.3.2.1 Dozorčí rada	168
5.3.2.2 Revizor (Stiftungsprüfer § 20 PSG)	170
5.3.2.3 Revizor (Revisionsstelle § 83b ZGB)	170
5.3.2.4 Revizor (§ 373 n. o. z., § 20 zákona o nadacích)	171
5.3.3 Další orgány	172
5.4 Členství v orgánech nadace	174
5.4.1 Obecné požadavky na členy orgánů nadace	174
5.4.2 Jmenování a odvolávání členů orgánů	177
5.4.3 Autoritativní jmenování a odvolávání členů orgánem vnějšího dohledu	180
5.4.4 Povinnosti členů správní rady (vůči nadaci)	182
5.5 Odpovědnost členů orgánu vůči nadaci	185
5.6 Odměňování členů orgánů	187
5.7 Foundation Governance (Corporate Governance)	188
5.8 Kodexy dobré správy	190
5.9 Shrnutí	190
Kapitola 6: Dohled nad nadacemi	193
6.1 Úvodem	193
6.1.1 Koncepční uchopení	193
6.2 Funkce dohledu	195
6.3 Druhy dohledu	196
6.3.1 Dohled vnitřní a vnější	196
6.3.2 Dohled soukromý a veřejný	197
6.3.3 Dohled centralizovaný a decentralizovaný	197
6.3.4 Dohled preventivní a následný	198
6.3.5 Dohled státní a nestátní	198
6.4 Dohled vnější	199
6.4.1 Dohled vnější – veřejný	199
6.4.1.1 Dohled státní a nestátní	199
6.4.1.1.1 Orgány státního dohledu	201

6.4.1.2	Dohled v jednotlivých fázích existence nadace	203
6.4.1.2.1	Dohled při vzniku nadace	203
6.4.1.2.2	Dohled nad činností nadace	204
6.4.1.2.3	Dohled při změně základních dokumentů a účelu nadace	207
6.4.1.2.4	Dohled při zániku nadace	209
6.4.2	Vedení účetnictví	210
6.4.3	Reportní povinnost – dohled veřejnosti	212
6.5	Dohled vnější – soukromý	213
6.5.1	Dohled ze strany zakladatele	214
6.5.2	Dohled ze strany osob oprávněných (beneficiářů)	215
6.5.3	Dohled ze strany dárců	216
6.5.4	Dohled ze strany dalších osob s legitimním zájmem	217
6.6	Soukromý odborný dohled (vnější i vnitřní)	218
6.7	Vnitřní dohled	218
6.8	Shrnutí	220
Kapitola 7: Zrušení a zánik nadace, změna právní formy		224
7.1	Zrušení nadace	224
7.1.1	Zrušení nadace bez právního nástupce (s likvidací)	225
7.1.2	Důvody pro zrušení nadace	226
7.1.3	Důvody pro autoritativní zrušení nadace	228
7.1.4	Způsoby zrušení nadace	231
7.1.4.1	Zrušení bez přivolení veřejné autority	231
7.1.4.1.1	Zrušení rozhodnutím zakladatele – odvolání nadace	231
7.1.4.1.2	Zrušení nadace úkonem správní rady	232
7.1.4.2	Zrušení rozhodnutím orgánu nadace s přivolením veřejné autority	233
7.1.4.3	Zrušení nadace rozhodnutím veřejné autority	233
7.1.5	Likvidace nadace	234
7.1.6	Naložení s likvidačním zůstatkem (majetkem nadace po jejím zániku)	238
7.1.7	Nadace v úpadku	241
7.2	Zrušení nadace s právním nástupcem (bez likvidace)	242
7.2.1	Úvodem	242
7.2.2	Slučování nadací	244
7.2.3	Změna (přeměna) právní formy	246
7.3	Zánik nadace	249
7.4	Shrnutí	251

TŘETÍ ČÁST

Syntéza	253
Kapitola 1: Společné historické kořeny	254
Kapitola 2: Společné rysy nadací v Evropě	258
Kapitola 3: Společné vývojové tendence	259
3.1 Liberalizace nadačního práva	259
3.1.1 Liberalizace nadačního účelu	259
3.1.2 Privatizace dohledu nad nadacemi	261
3.1.3 Umožnění podnikání nadací	263
3.1.4 Zpříšňování pravidel pro vnitřní organizaci nadace	264
Kapitola 4: Europeizace nadačního práva	267
4.1 Politické souvislosti	267
4.2 Nadace v judikatuře Soudního dvora Evropské unie	268
4.3 Překonávání bariér pro přeshraniční působnost nadací	269

ČTVRTÁ ČÁST

Závěry	273
Kapitola 1: Nadace v Evropě na počátku 21. století	274
Kapitola 2: Motivy zakladatelů a odůvodnění změn právního rámce pro nadace	278
Kapitola 3: Společné vývojové tendence nadačního práva v Evropě	279
Kapitola 4: Kam směřuje nadační právo v České republice?	280
Summary	282
Příloha	283
Použité prameny	308
Přehled vybraných použitých právních předpisů	319
Rejstřík	323